

Budapestre vonatkozó ujságcikkek

Osztályozás

371.12

Szerző:

Cím: *A Paedagogium jubileuma*

Hely

Idő

"1873/1923"

Személy

Forrás:

Va. Világ

Helyszám

v. füz.) (Oldal)

Székesfővárosi házinymoda 19'2

A Paedagogium jubileuma

Budának egy szép, de félreeső helyén van egy intézet, melyről jóformán csak azok tudnak, akik valami módon összeköttetésbe kerültek vele, de a nagyközönség azt se tudja, hogy mit gondoljon, mikor a „Paedagogium” szót hallja. Ez érthető is. Az utóbbi évek politikai mozgalmassága nem kímélte meg az iskolákat se. Még az Egyetemnek is megvan a maga chronique scandaleuse-e, mikor egy csomó elsőrangú tudóst *politikai magatartása* miatt kiment a katedrájáról, a középiskolák pedig valósággal hősi aktivitást fejtettek ki, mikor arról volt szó, hogy embereket lehet kenyerüktől megfosztani. Ezekről írtak az újságok, mert — igaz, hogy nem valami dicsőeséges módon, — de mégis csak szerepeltek s a nyilvánosság kíváncsiságát felébresztették. A Paedagogiumról nem írt és nem beszélt senki. Ennek az intézetnek a tanárai ugyanis balga módon azt gondolták, hogy nekik továbbra is tanárokat kell képezniök és csöndes, tudós munkát végezniök. Nem kiabáltak, nem lármáztak ki hazafias és antiszemita frázisokat, nem igazoltatták kollégáikat: szóval egyáltalán nem hajhászták a népszerűség olcsó, de — mint látjuk, — fölötte mulandó sikereit.

A Paedagogiumban, vagy mint hivatalosan nevezik: az *állami polgári iskolai tanárképző főiskolán* mindig komoly tudományos és pedagógus munka folyt. A kommün alatt is. Míg másutt az ifjúság szervezkedése, a tanárok kicserelése, az új tanárok javarésznének oda nem valósága, az idők izgatottsága hónapokra megbénította az alkotó munkát, addig a Paedagogiumban a kommün alig jelentett egyebet, mint azt, hogy a *vakációban is rendes tanítás* folyt azzal a különbséggel, hogy már reggel hétkor kezdték azt a munkát, ami azelőtt 8 órakor kezdődött. A rájuk tukmált új tanárokat nem fogadták sem gyűlölettel, sem lelkességgel. Az az állapont alakult ki: ha bevalának, úgyis hiábavaló ellenük tenni, ha pedig nem valának be, akkor a népbiztonság tanárkreáló minden erőfeszítése előbb-utóbb csődöt mond. A rendszerint érettebb hallgatóság (okleveles, sok esetben nős tanítók) — egy-két uszítótól eltekintve — ugyanezt a felfogást képviselte, jelölve annak, hogy ebben az intézetben, más főiskoláktól eltérően, a tanári kar és a hallgatóság között valami közös szellem alakult ki.

Bp
(Hely)

1923. 11. 4.

Van valami szorosabb összekapcsolódás közöttük, amely azt eredményezi, hogy a hallgatóságot soha mechanikus módon nem kell munkára ösztönözni, az előadásokra és gyakorlatokra maguktól is pontosan eljárnak, szóval tanulnak és dolgoznak, mert látják, hogy tanáraik is dolgoznak. Hogyne dolgoznának, mikor a főiskolai tanár címét ugyan megkapták, de azért lehetetlen nagy óraszámmal (12—18) terhelik meg őket. Hogy mégis a legtöbbjük az iskolai túlterhelés és a nehéz megélhetéssel együtt járó anyagi gondok mellett is számottevő irodalmi munkásságra is képes: az bizonyítéka annak a magasabb erkölcsi atmoszférának, mely ezt az intézetet betölti.

Nem egy tudós kiválóságunk ennek az intézetnek a tanári testületéből került ki. Említsük meg Daday Jenőt, Pauler Ákost, Princz Gyulát, Hornyánszkyt, Entz Gézát és Gragger Róbertet; a mostaniak közül Gyulát Ágostot, az intézet jelenlegi igazgatóját és irodalomtörténetírót, Koch Ferencet, a jeles kémikust és geológust, aki a minap töltötte be 70. születésnapját és életének legnagyobb részét laboratóriumában töltötte; Leidenfrost Gyulát, a zoológust és tengerkutatót, Hollendonner Ferencet, a botanikust, aki két egyetemen is magántanár s a többiek: Lítke Aurélt, Goldziher

Károlyt, Erdélyi Lajost, akik mind jeles képviselői a maguk szakmájának s képzettségüknek írásban is bizonyítékát adták.

Szerencsés volt az intézet az utóbbi időben igazgatóiban. Itt különösen Imre Sándort kell kiemelni, aki ugyan csak rövid ideig volt az intézet vezetője, mert államtitkárságot kellett vállalnia, de hosszú ideig volt pedagógus professzora és így nagyon sok része volt abban, hogy a főiskolán a pedagógiai szempont domborodott ki, ami egy tanárképző-intézetben elsőrangú szükséglet. Utódja Gyulát Ágost lett, aki szeretetreméltó egyéniségével nagyban

hozzájárult annak a meleg, benső szellemnek a kialakulásához, mely ennek az intézetnek tanárait egymásközt és tanítványaikkal együtt összefűzi.

A Paedagogium most ünnepli fennállásának 50 éves fordulóját. Szeretnők, ha az ünnepi szónokok azt emelnék ki, ami ebben az intézetben véleményünk szerint legfőbb jelentőségű: *itt dolgoznak és nem politizálnak*. Vagy 300 polgári iskolánk tantestületének javarészt itt képezik, tehát a Paedagogium szellemét az ország is megérzi és az ország is értékeli.

Cz. A. dr.